

Підтримка та організація виробництва

Дерев'ягін М. В.

аспірант каф. менеджменту,
Національний університет «Запорізька політехніка»
м. Запоріжжя, Україна

Прушківський В. Г.

д-р економ. наук, проф.
Національний університет «Запорізька політехніка»,
м. Запоріжжя, Україна

РОЗВИТОК АВІАБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА АКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНДУСТРІЇ 4.0

Світовий ринок виробництва авіаційної техніки сьогодні характеризується дедалі інтенсивнішою міжнародною кооперацією кожного з етапів виробництва та пов'язаних із нею процесів. Під впливом даного фактору розвиток співпраці із зарубіжними виробниками та вбудовування у глобальні ланцюги створення вартості стає для національних авіавиробників нагальною необхідністю, оскільки дає можливість залучати інвестиції, успішно модернізувати виробництво і як результат – створювати нову конкурентоспроможну авіатехніку[1].

До початку російської агресії проти України у 2014 році машинобудування було однією з найрозвиненіших галузей української економіки, забезпечуючи близько 10% ВВП.

Показники машинобудування після 2014 року свідчать про кризу, що загострилася після вторгнення РФ у 2022 році: понад 30% підприємств зруйновано, а виробництво знизлося на понад 40% порівняно з 2021 роком.[2,3].

У 2023 році оборонна промисловість стала ключовим двигуном економіки: ОПК зріс утричі порівняно з 2022 роком, а у 2024 році прогнозується зростання в шість разів. Активно розвиваються напрямки бронетехніки, морських та радарних систем, високоточної зброї, боєприпасів, авіабудування та авіаремонт.

Слід відзначити, що активізація бойових дій може стати каталізатором для швидкого реформування галузі машинобудування, оскільки війна не лише підкреслила, а й загострила проблеми слабкості, технологічної відсталості, кадрового дефіциту галузі [4].

Авіабудування залишається пріоритетним напрямом розвитку завдяки високій прибутковості та доданій вартості продукції, залучаючи фахівців з різних сфер та впроваджуючи новітні технології. Українські

Підтримка та організація виробництва

авіабудівні підприємства переважно забезпечують оборонні потреби, що потребує мобільності та цифровізації процесів. В умовах зруйнованої інфраструктури, структурної трансформації економіки й міжнародної допомоги, воєнний час може сприяти швидкому розвитку галузі для наближення до світових стандартів.

Індустрія 4.0 включає технології, що можуть істотно підвищити ефективність виробництва навіть у складних умовах: Інтернет речей для контролю якості та реагування на несправності; штучний інтелект для прогнозування поломок і оптимізації процесів, робототехніку для стабільності й безпеки виробництва; також 3D-друк для швидкого виготовлення деталей, знижуючи витрати на транспортування й залежність від постачальників.

Для швидкого впровадження технологій Індустрії 4.0 доцільно використовувати міжнародну кооперацію для доступу до новітніх рішень, розвивати власні технології для оборонного сектору та пріоритетно цифровізувати логістику й управління ресурсами.

Розвиток авіабудівної галузі України з урахуванням Індустрії 4.0 є важливим кроком на шляху до забезпечення обороноздатності країни та стабільного економічного зростання. Незважаючи на значні виклики, впровадження цифрових технологій здатне зміцнити авіабудівну галузь, підвищити її конкурентоспроможність та здатність адаптуватися до умов війни. Розробка власних технологій, залучення іноземних інвестицій та співпраця з міжнародними партнерами є перспективними напрямками для подальшого розвитку.

Список літератури

Прушківська, Е. В. Тенденції розвитку авіаційної промисловості в умовах глобальних викликів. / Е. В. Прушківська, В. Г. Прушківський, О. С. Коптев // Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка. Випуск 15(30) – 2023. – [https://doi.org/10.33296/2707-0654-15\(30\)-05](https://doi.org/10.33296/2707-0654-15(30)-05)

Трансформаційні зміни у машинобудуванні України під впливом воєнних дій [Електронний ресурс] / О. В. Пігчук. – 2024. – 37 с.

Трансформація моделей економічної поведінки машинобудівних підприємств за умов розвитку у воєнний час [Електронний ресурс] / Н. П. Карачина. – 2024. – 55 с.

Проблеми розвитку промисловості України та її кадрового забезпечення в умовах війни [Електронний ресурс] / В. П. Антонюк. – 2024. – 55 с.